

130

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 5 maja 1969 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 28 czerwca 1962 r. o przejmowaniu nieruchomości rolnych
na własność Państwa za zaległe należności.**

1. Na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. o rentach i innych świadczeniach dla rolników przekazujących nieruchomości rolne na własność Państwa (Dz. U. Nr 3, poz. 15) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 28 czerwca 1962 r. o przejmowaniu nieruchomości rolnych na własność Państwa za zaległe należności (Dz. U. z 1962 r. Nr 38, poz. 166 i z 1968 r. Nr 3, poz. 15) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed ogłoszeniem jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

1) art. 40 i 42 ustawy z dnia 28 czerwca 1962 r. w brzmieniu:

„Art. 40. 1. W ustawie z dnia 21 grudnia 1958 r. o szczególnym trybie ściągania zaległości z tytułu niektórych zobowiązań właścicieli nieruchomości wobec Państwa (Dz. U. Nr 77, poz. 398) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 skreśla się;

2) w art. 3:

a) w ust. 3 zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie: „Koszty postępowania sądowego i administracyjnego obciążają dłużnika, chyba że sąd wniosek oddali.”,

b) ust. 5, 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„5. Po wydaniu postanowienia sądu o przejęciu nieruchomości na własność Państwa dłużnik może w ciągu sześciu tygodni od daty doręczenia mu odpisu tego postanowienia zapłacić należności. W tym przypadku sąd uchyla postanowienie o przejęciu nieruchomości. Zachowuje jednak moc zawarte w postanowieniu rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania.

6. Jeżeli w terminie określonym w ust. 5 należności nie zostaną zapłacone, postanowienie o przejęciu nieruchomości na własność Państwa podlega wykonaniu w trybie administracyjnym. Przejęcia gruntów rolnych i budynków związanych z gospodarstwem rolnym dokonuje właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej. Przejęcia nieruchomości nierolniczych dokonują właściwe organy administracji prezydiów rad narodowych.

7. Wartość gruntów ustala się stosownie do przepisów w sprawie ceny sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych przez Bank Rolny. Tak samo ustala się wartość gruntów nadanych w trybie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie, jeżeli należność za te grunty została w całości spłacona. Jeżeli jednak należność za takie grunty nie została w całości spłacona, wówczas ustala się, w jakim stosunku pozostaje spłacona część należności do całej należnej kwoty, po czym wartość części grun-

tu, za którą należność została spłacona, ustala się według cen sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych przez Bank Rolny, a wartość pozostałej części gruntu — według przepisów, na podstawie których grunt ten został nadany. Zasadę tę stosuje się również w odniesieniu do gruntów, otrzymanych tytułem ekwiwalentu za grunty nadane w trybie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie, a następnie wywłaszczone lub przejęte w innym trybie na własność Państwa. Wartość nieruchomości nierolniczych szacuje się według zasad obowiązujących przy wywłaszczaniu nieruchomości. Wartość budynków ustala się według szacunku przyjętego do ubezpieczenia przez Państwowy Zakład Ubezpieczeń.”;

3) art. 6 skieśla się.

2. Przepisy ustawy powołanej w ust. 1 nie mają zastosowania do dłużników, których zobowiązania na rzecz Państwa zostały scalone na podstawie art. 32 niniejszej ustawy.”

„Art. 42, Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”,

2) art. 20 ust. 3 i art. 21 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. w brzmieniu:

„3. Ustawę z dnia 28 czerwca 1962 r. w brzmieniu dotychczasowym stosuje się nadal w przypadkach, gdy nieruchomości zostały przejęte na jej podstawie w zagospodarowanie lub na własność Państwa przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

Minister Finansów: S. Majewski

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 5 maja 1969 r. (poz. 130).

U S T A W A

z dnia 28 czerwca 1962 r.

o przejmowaniu nieruchomości rolnych na własność Państwa za zaległe należności.

Art. 1. 1. Jeżeli właściciel nieruchomości rolnej jest zadłużony z tytułu należności państwowych określonych w art. 2 i nie zgłosił wniosku o przejęcie nieruchomości w zagospodarowanie lub na własność Państwa, może być wszczęte postępowanie o przymusowe przejęcie na własność Państwa takiej części gruntów tej nieruchomości, jaka według oszacowania wystarczy na zaspokojenie należności scalonych.

2. Wszczęcie postępowania o przymusowe przejęcie nieruchomości rolnej z powodu zadłużenia, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić również w przypadku, gdy właściciel nieruchomości zgłosił wprawdzie wniosek o przejęcie nieruchomości, lecz ten wniosek nie został uwzględniony z uwagi na rodzaj obciążeń lub nieuregulowanie praw własnościowych nieruchomości. Okoliczności te stwierdza organ do spraw rolnych prezydium powiatowej rady narodowej w decyzji o odrzuceniu wniosku o przejęcie nieruchomości.

3. Jeżeli przejęcie części nieruchomości rolnej spowodowałoby podział tej nieruchomości sprzeczny z interesem społeczno-gospodarczym, a zadłużenie w należnościach państwowych określonych w art. 2 przewyższa 50% wartości gruntów wchodzących w skład nieruchomości, może być przejęta na własność Państwa całość gruntów z wyjątkiem zajętych pod budynki. Jeżeli jednak do prawidłowego zagospodarowania gruntów konieczne jest także przejęcie budynków, mogą być przejęte również budynki i grunty pod nimi.

Art. 2. 1. Wszczęcie postępowania o przymusowe przejęcie nieruchomości rolnej na własność Państwa następuje po scaleniu zadłużenia z tytułu należności wymienionych w ust. 3.

2. Scalenie polega na odpisaniu zadłużeń z księgowości właściwych wierzycieli i wpisaniu ich do kartoteki należności scalonych prowadzonej przez organ finansowy prezydium powiatowej rady narodowej właściwy według miej-

sca położenia nieruchomości. Do należności scalonych stosuje się odpowiednio przepisy o zobowiązaniach podatkowych.

3. Scaleniem obejmuje się następujące zaległości za okres do końca roku poprzedzającego rok, w którym następuje scalenie:

- 1) należności podatkowe,
- 2) zaległości w obowiązkowych dostawach w przeliczeniu na równoważnik pieniężny,
- 3) zaległości z tytułu składek na rzecz Państwowego Zakładu Ubezpieczeń za obowiązkowe ubezpieczenia majątkowe,
- 4) zaległości z tytułu funduszu gromadzkiego,
- 5) nie spłacone w terminie pożyczki bankowe lub raty tych pożyczek,
- 6) nie spłacone zaliczki kontraktacyjne,
- 7) zaległości z tytułu opłaty elektryfikacyjnej i opłat melioracyjnych,
- 8) zaległe należności Państwowego Funduszu Ziemi oraz Banku Rolnego związane ze sprzedażą nieruchomości.

4. Minister Finansów określi przypadki, w których zadłużenia na rzecz Państwa powinny być scalone, tryb postępowania przy scalaniu zaległości oraz zasady rozliczeń z Państwowym Zakładem Ubezpieczeń i z instytucjami kredytowymi z tytułu zadłużen przekazanych przez nich do scalenia.

Art. 3. 1. Przymusowe przejęcie całości lub części nieruchomości rolnej na własność Państwa następuje na podstawie postanowienia sądu powiatowego właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości. Wniosek o wydanie postanowienia zgłasza organ finansowy w wykonaniu uchwały prezydium powiatowej rady narodowej o wszczęciu postępowania. Do wniosku organ finansowy dołącza odpis uchwały prezydium powiatowej rady narodowej i wykaz należności scalonych.

2. W przypadkach określonych w art. 1 ust. 3 do wniosku dołącza się także wykaz wszelkich innych zadłużeń właściciela nieruchomości rolnej wobec Państwa, choćby terminy płatności tych zadłużeń jeszcze nie zapadły, z wyjątkiem opłat melioracyjnych. W wykazie tym zamieszcza się w szczególności całkowitą należność z tytułu opłaty elektryfikacyjnej, kredytów bankowych, ceny kupna gruntów nabytych od Banku Rolnego oraz należności Państwowego Funduszu Ziemi. Wszystkie te należności stają się natychmiast wymagalne.

Art. 4. 1. Sąd powiatowy wyznacza rozprawę w ciągu trzech tygodni od daty otrzymania wniosku o przejęcie nieruchomości rolnej albo jej części. Na rozprawę sąd wzywa dłużnika i właściwy organ finansowy. Nieprzybycie na rozprawę dłużnika nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, chyba że sąd uzna jego obecność za konieczną, a niestawienie się na rozprawie za uzasadnione. Na rozprawie sąd wysłucha sprawozdania upoważnionego przez prezydium rady narodowej przedstawiciela organu finansowego o zaległościach dłużnika i ewentualnych wyjaśnień dłużnika. Po stwierdzeniu, że zaległości objęte wykazem należności scalonych są ostatecznie ustalone oraz że zachodzą przewidziane w ustawie warunki do przejęcia nieruchomości na własność Państwa, sąd wydaje postanowienie o przejęciu na własność Państwa całości lub części nieruchomości.

2. Jeżeli wartość przejętych gruntów i budynków jest wyższa od sumy należności, sąd przyznaje jednocześnie odszkodowanie w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością przejętych gruntów i budynków a sumą należności (art. 2 ust. 3 i art. 3 ust. 2).

3. Sąd prowadzi postępowanie stosownie do przepisów o postępowaniu nieprocesowym. Koszty postępowania sądowego i administracyjnego obciążają dłużnika, chyba że sąd wniosek oddali. W razie przyznania odszkodowania, o którym mowa w ust. 2, koszty potrąca się z kwoty odszkodowania.

4. Brak księgi wieczystej albo zbioru dokumentów nie stanowi przeszkody do wydania postanowienia o przejęciu nieruchomości na własność Państwa.

5. Nieruchomość ulega przejęciu, chociażby nie zapadło jeszcze prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym właścicielu i spadkobiercy nie zostali ujawnieni w księdze wieczystej lub w zbiorze dokumentów.

6. Postępowanie o przejęcie nieruchomości na własność Państwa umarza się, jeżeli dłużnik w toku postępowania uiszcza należności, które uzasadniały wszczęcie postępowania.

Art. 5. 1. Po wydaniu postanowienia sądu o przejęciu nieruchomości rolnej na własność Państwa dłużnik może w ciągu sześciu tygodni od daty doręczenia mu odpisu tego postanowienia zapłacić należności. W tym przypadku sąd uchyla postanowienie o przejęciu nieruchomości. Zachowuje jednak moc zawarte w postanowieniu rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania.

2. Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 należności nie zostaną zapłacone, postanowienie o przejęciu nieruchomości na własność Państwa podlega wykonaniu w trybie administracyjnym. Przejęcia nieruchomości dokonuje właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej.

Art. 6. 1. Wartość gruntów ustala się stosownie do przepisów w sprawie ceny sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych z zastrzeżeniem przepisów ust. 2 i 3.

2. Jeżeli nie została spłacona należność za grunty nadane w trybie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie, wartość ich ustala się według zasad obowiązujących przy nadawaniu gruntów na podstawie tych przepisów.

3. Jeżeli należność za grunty nadane w trybie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie została spłacona w całości, wartość ich ustala się według zasad określonych w ust. 1. Jeżeli należność ta została spłacona tylko w części, ustala się, w jakim stosunku pozostaje część należności spłacona do całej należnej kwoty, po czym wartość części gruntu, za którą należność została uregulowana, ustala się według zasad określonych w ust. 1, a wartość pozostałej części gruntu — według zasad określonych w ust. 2.

4. Przepis ust. 2 nie dotyczy nieruchomości rolnych, otrzymanych tytułem ekwiwalentu za nieruchomości pozostawione poza granicami Państwa oraz za nieruchomości wywłaszczone lub przejęte na własność Państwa.

5. Wartość budynków ustala się według szacunku przyjętego do ubezpieczenia przez Państwowy Zakład Ubezpieczeń. W przypadku jednak, gdy budynki stanowią część składową nieruchomości określonych w ust. 2, wartość ich ustala się według zasad określonych w ust. 2 i 3.

Art. 7. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady wszczynania postępowania o przejęcie nieruchomości rolnych na własność Państwa, zasady unormowania sprawy długów hipotecznych i innych obciążeń przejmowanych nieruchomości oraz zasady wypłaty odszkodowania określonego w art. 4 ust. 2.

Art. 8. Ilekroć w ustawie jest mowa:

- 1) o właścicielu nieruchomości — należy przez to rozumieć również samoistnego posiadacza nieruchomości w dobrej wierze,
- 2) o przejęciu lub przekazaniu nieruchomości rolnej — należy przez to rozumieć przejęcie bądź przekazanie wszystkich gruntów wchodzących w skład danego gospodarstwa rolnego i należących do właściciela gospodarstwa;
- 3) o prezydium powiatowej rady narodowej — należy przez to rozumieć również prezydium miejskiej rady narodowej w mieście stanowiącym powiat miejski oraz prezydium dzielnicowej rady narodowej w mieście wyłączonym z województwa.